

Voorzitter: J. Visser (GroenLinks)

Namens de raad: B. Leemhuis (GroenLinks), J. Bushoff (PvdA), T. Moorlag (ChristenUnie)

Namens het college: P. Broeksma (wethouder), G. Chakor (wethouder)

Namens de griffie: P. Kommerij

Politiek vragenuur en mededelingen college

00:10:13

Voorzitter: Dames en heren, welkom bij dit vragenuur. Het laatste vragenuur van de huidige raad. We hebben twee sets vragen, maar misschien ook nog mededelingen van het college. Nee? Van de kant van het college verder geen mededelingen? Ik neem aan dat wethouder Broeksma zo ook komt. Ja, had wethouder Broeksma nog mededelingen vanuit het college? Ook niet. Dan gaan we naar de eerste set vragen. Die gaan over het Bevrijdingsfestival en de toegankelijkheid daarvan. Die worden gesteld door de heer Bushoff. Meneer Bushoff, gaat uw gang.

00:10:52

de heer Bushoff: Dank u wel, voorzitter. Even kort inleidend: een korte tijd geleden kregen wij te horen dat het Bevrijdingsfestival in Groningen, als enige in Nederland en voor het eerst, een entreprijs wil gaan vragen. Daarover inleidend drie korte dingen: in de eerste plaats vinden de indienende fracties van deze vragen - dat is de gehele gemeenteraad - het belangrijk dat je samen kan stilstaan bij vrede, juist in deze tijd, dat je ook samen de vrijheid kan vieren en dat dat dus vrij toegankelijk is voor iedereen. Het tweede punt is dat we het ook belangrijk vinden dat kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk is. Het derde is dat de charme van het Bevrijdingsfestival was en hopelijk blijft, dat iedereen daar zomaar naartoe kan gaan. Dat je vanuit de hele provincie en allerlei achtergronden mensen daar hebt en dat je daar gewoon zomaar naartoe kan gaan als je er zin in hebt. Juist die drie dingen komen onder druk te staan met de vraag van een toegangsprijs. Daarom hebben wij vragen gesteld aan het gemeentebestuur. Wij vinden dat die toegangsprijs van tafel moet en de vragen spreken, denk ik, voor zich. Mogelijk dat ik nog een aantal aanvullende opmerkingen/vragen in een tweede ronde heb.

00:12:05

Voorzitter: Dat zullen we dan zien. We zullen eerst eens op het antwoord-- Zijn er nog andere fracties of leden van de raad die hierop willen reageren? Nee, dan is het woord aan het college. Mevrouw Chakor.

00:12:17

wethouder Chakor: Dank, voorzitter. U had een drietal vragen en die zal ik inderdaad-- Niet de vragen bij langs, maar gewoon in een verhaal gieten. Volgens mij kunnen wij ons, als college, helemaal aansluiten bij de opvatting die u ook heeft: dat vrijheid inderdaad niet vanzelfsprekend is en dat een landelijk feest met provinciaal georganiseerde festivals toegankelijk moet zijn voor iedereen. Dat geldt natuurlijk ook voor het meer algemene gedeelte, kunst en cultuur. Dit is een van de belangrijkste uitgangspunten in het gemeentelijk cultuurbeleid. We zien graag een open en toegankelijk Bevrijdingsfestival waar iedereen, ongeacht achtergrond of de dikte van de portemonnee, gewoon naartoe kan. Het

Bevrijdingsfestival en het Nationaal Comité 4 en 5 mei vinden ook dat vrijheid ons meest kostbare goed is en delen onze wens om het festival vrij toegankelijk te houden, maar in gesprekken komt wel naar voren dat zij tegen ontwikkelingen en grenzen aanlopen. De evenementen-sector is natuurlijk keihard geraakt door de coronacrisis de afgelopen twee jaren. Aan de ene kant zijn er dus geen inkomsten, want die hebben ze niet kunnen genereren en ze worden aan de andere kant geconfronteerd met sterk gestegen kosten voor het organiseren van evenementen. We zien dan ook een mismatch. Het totaal aantal subsidie- en sponsorgelden en de verwachte horeca-inkomsten matcht niet meer voldoende om een goed festival te organiseren. Daarom heeft de organisator dat laten weten. U heeft dat ook kunnen lezen de afgelopen tijd. Wat we zien is dat dit geldt voor meer festivals. Ze moeten ergens keuzes maken, of aan de voorkant of aan de achterkant.

00:14:15

wethouder Chakor: Binnen deze situatie en in afstemming met het Nationaal Comité 4 en 5 mei en Binnenlandse Zaken heeft het Bevrijdingsfestival de keuze gemaakt om niet in te leveren op de kwaliteit en te werken met een sluitende begroting, in plaats van een groot risico aan de achterkant, en daarom €5 entree te heffen om de financiën rond te krijgen. De organisatie geeft aan dat zij tegen haar grenzen aanloopt en het voortbestaan van het festival staat op het spel, in ieder geval zoals wij die kennen, omdat er geen prijskaartje aan hangt. Die entreprijs, dat hadden wij anders gezien, maar zo'n entreprijs is gewoon uit noodzaak geboren. Tegelijkertijd is deze beslissing aan het festival en niet aan ons als gemeente. Het Bevrijdingsfestival gaat zelf over de organisatie, de programmering en haar eigen bedrijfsvoering. Wij bepalen niet de prijs van een drankje. Entreprijzen zijn geen grond om daarom, bijvoorbeeld, de vergunningen of subsidie te weigeren. Daarbij zou dat er ook nog toe leiden dat er geen festival zou zijn in Groningen dit jaar en dat is een weg die wij niet willen opgaan. Zeker nu niet, in een tijd waarin je juist die vrijheid wil gaan vieren. Bovendien - denk ik heel goed om nog een keer te zeggen - is het een festival voor de hele provincie en niet alleen voor de stad. Voor ons is het dus belangrijk dat er geen reden mag zijn om niet naar het festival te gaan. De festivalorganisatie heeft dit ook opgepikt en houdt het Bevrijdingsfestival gratis toegankelijk voor kinderen tot twaalf jaar en voor mensen met een kleine portemonnee. Dit ondersteunen wij ook weer via de Stadspas. Ik heb, vorige week nog, gesprekken gevoerd met de directeur en ook al is het Bevrijdingsfestival een stichting zonder winstoogmerk, het organiseren - geeft hij ook aan - van een festival is niet gratis. Ook hier zijn investeringen vooraf nodig.

00:16:26

wethouder Chakor: De directie van het Bevrijdingsfestival zag dat de kosten van de leveranciers, inhuren materieel en personeel sterk stijgen en er ontstaat dus een gat, zoals ik net aangaf. De directeur - dat moet ik ook even zeggen - heeft bij verschillende deuren aangeklopt en geprobeerd om subsidies, fondsen en extra bijdragen te krijgen bij provincie, Rijk en sponsors, maar dat is helaas niet gelukt zoals hij het voor ogen had. De directeur heeft daarbij niet extra aan onze deur geklopt voor extra ondersteuning, omdat wij, als gemeente, al een forse subsidie geven van €84.500. Zeker in verhouding tot de subsidies vanuit andere partijen en tot wat andere gemeenten bijdragen, is dat fors. Daarnaast faciliteren wij, zoals u weet, het evenement. Denk aan toezicht, veiligheid, het beperken van overlast en daar komt boven op de ondersteuning natuurlijk. Wat wij belangrijk vinden is dat

mensen met een kleine beurs ook gewoon naar binnen kunnen gaan, dus via de Stadjerspas zoeken wij naar een oplossing. Om het verhaal even rond te maken: als gemeente ondersteunen we het festival ruimhartig en zien eigenlijk geen mogelijkheden voor extra ondersteuning. Daarbij gaat het om een landelijk feest met provinciaal georganiseerde festivals en zien we dus geen ruimte voor extra ondersteuning. Wat we wel kunnen doen is de situatie onder de aandacht brengen van andere betrokken partijen. We hebben hierover contact opgenomen met de provincie Groningen om te kijken wat zij kunnen opvangen. We vinden ook dat - daar moeten we echt voor waken - landelijke keuzes niet op het bordje van de gemeente terechtkomen. Daarom bereiden we een brief voor richting de verantwoordelijke overheden om onze zorgen te uiten over de huidige ontwikkeling, waarin vrijheid een prijs heeft. We vinden het belangrijk om dit signaal ook richting BZK en de provincie af te geven om de festivals algemeen toegankelijk te houden en geen prijskaartje te hangen aan onze vrijheid. Dank, voorzitter.

00:18:44

Voorzitter: Dank u wel, wethouder. Meneer Bushoff, een reactie.

00:18:52

de heer Bushoff: [onhoorbaar]voor deze reactie. De drie punten die ik net aanhaalde: de charme van het Bevrijdingsfestival is juist, dat iedereen daar zo maar heen kan gaan en die staat met de vraag van die toegangsprijs hoe dan ook onder druk. Ook het punt van mensen met een kleine portemonnee wordt niet helemaal opgelost, doordat mensen met een Stadjerspas daar gratis heen kunnen gaan. Het werkt wel degelijk een mentale drempel op en bovendien hebben veel mensen met weinig geld nog steeds geen Stadjerspas, dus ook dat blijft een punt van zorg op het moment dat er een toegangsprijs gehandhaafd blijft. Ik kan mij heel goed voorstellen dat de hele evenementenbranche en culturele sector het enorm lastig heeft gehad in de coronatijd, het misschien nog steeds moeilijk heeft en er net weer een beetje bovenop aan het komen is. Maar als dan blijkt dat de financiën de bottleneck zijn, om het alleen in Groningen - want let wel, alleen in Groningen wordt een toegangsprijs gevraagd - te doen, dan moeten we toch als Groningen zijnde met zijn allen kunnen kijken wat we er dan voor kunnen doen of ervoor zorgen om toch die toegangsprijs alsnog van tafel te halen. Het is heel mooi dat de gemeente al een forse bijdrage levert, maar dan is het ook logisch - zoals het college aangeeft is het een festival voor de hele provincie - dat de provincie gewoon minstens zoveel bijlapt als de gemeente Groningen. Zij leggen, volgens mij, nog minder dan de helft bij ten opzichte van wat de gemeente Groningen betaalt. Ik zou graag van het college willen horen dat ze niet een brief gaan sturen na vijf mei, maar dat ze nu al, wat mij betreft morgen, bij de provincie - hier aan de overkant iets verderop - aankloppen en zeggen: "Er moet geld bij" en vervolgens met de festivaldirecteur in gesprek gaan om te kijken hoeveel geld er daarna nog nodig is om die ticketprijs van tafel te halen. Volgens mij moeten we echt alles op alles zetten om de ticketprijs van tafel te halen en moet dat dus deels komen van de provincie en ons gemeentebestuur, die daarin vooropgaat. Misschien moeten we zelf nog wat voorschieten als het allemaal wat langer op zich laat wachten, maar ik denk dat het zaak is dat we die ticketprijs van tafel gaan halen. Ik zou nog wat concreter willen horen wat we misschien deze week al kunnen verwachten van ons gemeentebestuur, om ervoor te zorgen dat die ticketprijs, hopelijk zo snel mogelijk, alsnog van tafel gaat.

00:21:02

Voorzitter: De wethouder.

00:21:06

wethouder Chakor: Dank, voorzitter. De zorgen die u aangeeft herkennen wij inderdaad ook. Dat in een traditie, zoals het vieren van bevrijdingsfestivals wat altijd vrij toegankelijk is en waar je naartoe kan gaan zonder na te denken, nu een beweging ontstaat die uit noodzaak geboren is en waarin organisatoren er alles aan doen om te kijken van: hoe kunnen we nu een goed festival organiseren, maar dat we daarnaast ook een sluitende begroting krijgen? Wij geven een forse subsidie en dat zit hem in de €84.500. U gaf inderdaad aan, de provincie Groningen geeft structureel €15.000 en dit jaar hebben ze er incidenteel € 30.000 bij gedaan. Wij geven dus €84.500 structureel. Dat is echt aanzienlijk hoger dan wat de meeste gemeenten geven. Dat komt omdat wij het vieren van onze vrijheid ontzettend belangrijk vinden en dat blijven we ook doen. Dus ik ben het helemaal met u eens. Die stappen die u noemt heb ik al gedaan, dus we hebben niet stilgezeten. De brief gaat er natuurlijk zeker deze week uit. Ik ben verheugd om te vertellen dat het Nationaal Comité ook een brief heeft gestuurd als steun richting de organisatoren, waarin zij aangeven dat het Nationaal Comité met alle partners een financieel duurzaam plan aan het ontwikkelen zijn en dat ze daarin nieuwe wegen verkennen met ministeries, provincies, gemeenten en het bedrijfsleven, dus echt naar alternatieve vormen. Alle bevrijdingsfestivals lopen tegen hetzelfde probleem aan. Er zijn bevrijdingsfestivals die niet eens weten of ze doorgaan. Er zijn bevrijdingsfestivals die, bijvoorbeeld, hebben geknipt in de programmering. Iedere organisator - er zijn er veertien in totaal - maakt andere afwegingen en keuzes. De huidige directeur heeft dus gekeken van: "Kan ik er aan de voorkant zoveel mogelijk middelen bij krijgen en hoe zorg ik ervoor dat het alsnog met een lage entreprijs kan." Ik hoor u zeggen dat dat eraf moet. De vraag is of je dat nu nog zou kunnen organiseren, maar ik ga dat gesprek zeker aan. Ik zal ook nogmaals bij de provincie aankloppen voor wat zij extra zouden kunnen doen en ook vanuit het Rijk. Het Rijk zou echt substantieel een hogere bijdrage moeten leveren, zodat het matcht met elkaar. Aan de ene kant de prijsstijgingen die er zijn en aan de andere kant krijgt het Bevrijdingsfestival Groningen van het Nationaal Comité een bijdrage van € 45.000 bijvoorbeeld.

00:23:40

de heer Bushoff: Tot slot, dan begrijp ik dus goed dat er deze week nog een brief uitgaat naar het provinciebestuur, de andere gemeenten in de provincie Groningen en naar het Rijk, waarin staat: er moet geld bijkomen om het festival door te laten gaan en zonder toegangsprijs. Dat is hartstikke mooi. Dan zou ik graag willen dat wij, als raad, die brief, als het even kan, ook krijgen en hoor ik graag de reactie op die brief. Dat is één en het tweede is dat ik toch graag zou willen meegeven - ik ga daar nog even over nadenken wat we daar dan mee moeten doen als raad zijnde - hoe kunnen we er alsnog voor zorgen, naast dit spoor van al die andere overheden ertoe zetten meer geld over te maken naar het Bevrijdingsfestival, dat die ticketprijs van tafel gaat? Ik denk dat dat toch wel de opvatting is die, naar ik hoor, gedeeld wordt door het gemeentebestuur, maar in ieder geval door de hele raad. Dus daar moeten we, volgens mij, dan wel wat mee doen. Het kan niet zo zijn dat we zeggen: "Ja jongens, helaas, het is nou eenmaal zo. We kijken even hoe het is en dan

blijft het helaas zo." Dat kan natuurlijk niet zo zijn, als we allemaal vinden dat die toegangsprijs van tafel moet.

00:24:46

wethouder Chakor: Voorzitter, volgens mij heeft het college helder aangegeven wat wij vinden en dat wij ook een entreprijs betreuen. We hebben aangegeven waarom en hoe dat is ontstaan, maar we hebben ook aangegeven dat we moeten uitkijken dat die verantwoordelijkheid niet op onze schouders terechtkomt. Het Rijk is echt aan zet en daarnaast kijken we serieus naar de provincie om verantwoordelijkheid te nemen. Wij doen het al. Wij willen nu gewoon zorgen dat mensen die naar binnen willen en het niet kunnen betalen, gewoon naar binnen kunnen. Die € 5 in ieder geval, dat zij erdoorheen komen. Ik voorzie wel een zorg richting duurzame ontwikkeling van het Bevrijdingsfestival. De discussie moet ontstaan over onze vrijheid en of we daar een prijskaartje aan willen hangen, ja of nee? Landelijk gezien moet daar een beweging komen en de beweging is: extra middelen, zodat het Nationaal Comité 4 en 5 mei en organisatoren aan de voorkant genoeg middelen hebben om een kwalitatief goed bevrijdingsfestival te organiseren en niet aan de achterkant met een probleem te zitten. In 2019, bijvoorbeeld, onze eigen bevrijdingsfestivals. Vaak moeten we het hebben van mooi weer en is het afhankelijk van weersomstandigheden. Nou u weet, 2019 was regenachtig en dan verlies je gewoon. Als je hoopt zes ton te verdienen aan drank en je verdient er helemaal niks aan, dan zit je al met een gat in je broek. Dat is keer op keer het probleem van de meeste bevrijdingsfestivals. Ik ben daar wel voorzichtig in. U weet ook dat uw raad moet gaan kijken-- U zegt dat u het zou willen, maar ik zeg: even pas op de plaats. Wij doen ontzettend veel, maar we kijken nu naar de andere partijen en dat zij nu echt grote stappen gaan zetten.

00:26:35

Voorzitter: Dank u wel. De vraag was ook of de brief naar de raad zou gaan deze week, zodat die intentie gelezen kan worden? Het is verder aan de raad zelf natuurlijk, als de reacties daarop verder niet lekker lopen, om daar dan initiatief in te nemen. Dat lijkt me duidelijk. De toezegging dat die brief nu deze week naar de raad komt was nog een vraag, dacht ik.

00:26:57

wethouder Chakor: Zeker, de brief is al geschreven. Hij moet nog check en dubbelcheck en dat is de fase waarin we nu zitten. Zodra hij de deur uit is zullen wij zorgen dat u daarvan een afschrift krijgt.

00:27:09

Voorzitter: Dank u wel. Is hiermee dit onderwerp voldoende besproken? Ik heb wel de indruk. Dank u wel. Dan gaan we naar de tweede set vragen. Die gaan over aanbevelingen van het Internationaal Energie Agentschap tot het instellen van een autoloze zondagen en daarvoor geef ik het woord mevrouw Moorlag van de ChristenUnie.

00:27:36

mevrouw Moorlag: Bedankt, voorzitter. Wij hebben inderdaad vragen gesteld aan het college over de autoloze zondagen en de verdere oproep van het Internationaal Energie Agentschap. De heer Leemhuis en ik hebben het al langere tijd gehad over autoloze zondagen en tot nu toe was er nog niet echt een concrete aanleiding toe. Nu helaas wel. De oorlog in Oekraïne laat weer zien hoe zuinig we eigenlijk moeten zijn op onze fossiele

brandstoffen. We willen daarom het college vragen of zij van plan zijn iets te doen met het tienstappenplan dat het IEA voorstelt, of het college bereid is stappen te ondernemen om daadwerkelijk te kijken of zo'n autoloze zondag een optie is en contact op te nemen met het Rijk en andere grote steden daarover?

00:28:29

Voorzitter: Dank u wel. Anderen nog? Nee, wethouder Broeksma.

00:28:35

wethouder Broeksma: Dank u wel, voorzitter. Het tienpuntenplan kennen we. Ik heb hier het schemaatje voor me staan: de speedlimit met minimaal tien kilometer per uur verminderen, lopen en fietsen stimuleren, deelmobiliteit, logistiek en allerlei thema's. Die thema's herkent u eigenlijk bijna allemaal uit onze Mobiliteitsvisie, waarin we keuzes maken om dit te realiseren. Veel van die plannen zijn van de langere adem en dat heeft met capaciteit, maar ook met geld te maken. U weet dat wij definitieve stappen hebben gezet om die kant op te gaan. Dat zal een marathon zijn om te lopen, maar elke stap die we zetten zal die kant op zijn. Eén optie en dat is optie 3: car-free Sundays in large cities, autoloze zondagen in grote steden, is er één die we nog niet doen. Alle overige dingen doen we eigenlijk wel. Ik heb nog even opgeschreven 'operatie Julianaplein'. Waar het lukt om 20 procent reductie van het autoverkeer en de automobilititeit te realiseren, merkt u dat er geen chaos is in de stad en het aantal files en de extra reistijd beperkt is, dus het lukt ons ook om met het stimuleren van thuiswerken, bussen en het voorkomen van mobiliteit, ervoor te zorgen dat het hier niet vastloopt en dat er echt een reductie is van de automobilititeit. Het lukt ons dus en dat is mooi om te weten. Die autoloze zondag hebben we niet, hoewel er eerder wel leefstraten waren. Dat is de mogelijkheid om een straat een week of een tijdje af te sluiten, zodat er geen verkeer kan zijn. Die autoloze zondag, die u suggereert, willen we graag onderzoeken. We willen graag onderzoeken dat als er een landelijke initiatieven zijn, hoe we daarbij kunnen aansluiten. We staan er dus positief tegenover. U vraagt ons om binnen onze netwerken, VNG, G40- of G6-verband, hier aandacht voor te vragen en ook bij het Rijk en andere grote gemeenten. Als we daar een breder draagvlak zien, zullen wij ons maximaal inzetten voor die autoloze zondag. Ik zeg u toe - aan alle partijen die dit ingediend hebben - dat ik mij ook landelijk hiervoor wil inzetten. We hebben wel wat meer draagvlak nodig dan alleen de stad Groningen. Dat zou het wel heel erg moeilijk en lastig maken, maar als er een breder draagvlak voor is, zodat er een soort landelijke beweging ontstaat om een aantal autoloze zondagen in te voeren, dan zal ik mij er maximaal voor inzetten om daar de volgende stap in te maken. Tot zover, voorzitter.

00:31:21

Voorzitter: Dank u wel, wethouder Broeksma. Roept dat nog reacties op? Tevreden met het antwoord? Fijn, dan hebben we deze vragensessie gehad van de laatste vragensessie van de oude raad. In het bijzonder mevrouw Moorlag, die haar laatste actie mocht doen hier. Ik sluit deze vergadering.